

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Festa de la ciència i la tecnologia

Palau del Parlament, 14 de juny de 2013

La presidenta

Bon dia a tothom.

Voldria saludar els diputats i diputades al Parlament, alguns d'ells membres del Consell Assessor del Parlament per a la Ciència i la Tecnologia; el tinent d'alcalde de cultura, coneixement, creativitat i innovació de l'ajuntament de Barcelona, organitzador juntament amb el Parlament d'aquesta trobada; el president de l'Associació Catalana d'Entitats de Recerca, el doctor Lluís Torner; el secretari de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques, el doctor Xavier Grau; els membres de la taula rodona; el moderador, que és el senyor Tomàs Molina —el coneixen tots com a home del temps, però té moltes altres virtuts, i és aquí en qualitat de membre del Capcit, del consell assessor—, el director general de recerca, el senyor Josep M. Martorell, i els presidents i representants de l'Associació Espanyola de Directius i de la Confederació Espanyola de Directius i Executius d'Empresa.

Si m'he deixat cap autoritat, vull saludar-la i saludar, també, tots els que avui han volgut venir per primer cop a aquesta trobada, aquest debat sobre la recerca com a motor de progrés, que és el pòrtic de la festa de la ciència, que sempre es feia, sortint de les parets d'aquest Parlament, al parc de la Ciutadella, i que enguany es va pensar que era oportú poder fer també a dins amb una trobada a quatre bandes: polítics, empresa, universitats i societat civil, i en aquest sentit els dono la benvinguda al palau del Parlament, seu del legislatiu des de fa vuitanta-un anys.

Va ser el president Macià qui va aconseguir, per primer cop, d'acord amb l'ajuntament de Barcelona, que aquest palau fos destinat al legislatiu, i des de l'any 1932 —i salvant el període de la dictadura franquista— és així.

L'any passat en vam celebrar el vuitantè aniversari i ho vam fer en el marc de la celebració de l'Onze de Setembre. El dia 10 de setembre, la vigília, es fa un acte

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

aquí al Parlament en què es concedeixen les medalles d'honor de la institució. L'any passat, a més, vam fer l'acte simbòlic de recuperació de l'escut de la Generalitat a la façana del Parlament, que va consistir a fer el mateix que havia fet feia vuitanta anys el president Macià. A sobre de l'escut de Felip V es va col·locar l'escut amb les quatre barres. En sortint ho podran veure, si miren façana central enlaire; veuran que hi tenim l'escut amb les quatre barres.

[...]

Vull agrair, en primer lloc, les tres intervencions que m'han precedit i que conformen aquesta primera sessió de la festa de la ciència i la tecnologia, i agrair també al tinent d'alcalde de Barcelona la possibilitat que el Parlament tingui avui aquest protagonisme. Abans el doctor Torner agraiïa la solemnitat de poder parlar al Parlament. Jo diria que l'agraïment és mutu. El Parlament és la casa de tots i ens interessa poder entrar a la societat i que la societat entri al Parlament.

I en un tema com el que avui tractem encara més, perquè a l'audiència anterior comentàvem, parlàvem de la ciència, de la investigació, de les possibles sinergies amb les empreses, de la necessitat d'aquestes sinergies, i de la visibilitat que s'ha de donar a la societat civil. I comentàvem que aquest món, el món de la ciència, és un món petit, però a Catalunya molt important, i que, a més, s'ha fet molt important els darrers anys. I seguint l'anàlisi que ha fet el doctor Torner i que ha explicat d'una manera molt pedagògica, quan tens al costat un gran investigador penses que el seu llenguatge costarà d'entendre... Jo, el doctor Torner, l'he sentit dues vegades, avui i l'any passat al pregó de la Mercè. I, sincerament, vaig pensar: "De què ens parlarà?, què ens dirà?" Perquè una cosa és parlar davant d'un públic investigador, com fa sovint, i una altra és parlar per al gran públic en un pregó, i la veritat és que ho va fer en gran, com avui, amb un sentit pedagògic enorme i explicant clarament el perquè és important la ciència, però explicant que als vuit anys, en una masia, en un lloc idíl·lic, va passar un estiu, però..., els pros i els contres, molt positiu, molt bonic, hi podem anar sempre que vulguem... Ara bé, no hi havia llum, no hi havia aigua, i, per tant, ara, després de quaranta anys, potser, d'aquesta..., doncs realment el canvi ha sigut espectacular. I quan sents això de la

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

veu d'un investigador, d'un dels nostres millors investigadors, doncs penses: és clar que hem d'invertir i que hem de continuar invertint, malgrat les turbulències econòmiques que patim, malgrat la crisi econòmica que no ens acaba de deixar, malgrat els esforços de tothom, s'ha de continuar invertint en ciència, en tecnologia, perquè la ciència i la tecnologia són motors econòmics, i un motor econòmic i social de primer ordre. I això ho hem de dir i ho hem de repetir els que tenim responsabilitats polítiques, ho hem de fer i ho heu de dir els que treballem en aquest món i s'ha de visualitzar, i una jornada com aquesta i, sobretot, la festa de la ciència el que ajuda és a portar la ciència i la investigació a la gent del carrer, a la ciutadania, als museus..., no tan sols a les universitats i als laboratoris, sinó arreu, perquè tothom entengui què vol dir ser científic, què vol dir ser investigador i què vol dir aquest camp petit però fort, i cada vegada més fort, que tenim a Catalunya.

I en aquest sentit, per tant, el meu agraïment perquè avui, aquest objectiu o un dels objectius d'aquesta festa de la ciència, que és aconseguir una major presència social de tot el que envolta la ciència i dels qui la fan es puguí iniciar des d'aquesta sessió al Parlament. Crec que hem de fomentar les vocacions i el talent, que el capital humà és imprescindible, i que amb l'entusiasme amb què sempre parla el doctor Lluís Torner i que ens vol transmetre —i crec que ho deu fer en totes les seves intervencions— la gent ha de veure amb il·lusió tot el que fa referència a la investigació, a la recerca, a l'excel·lència. I en aquest sentit, hem d'afavorir la trobada entre investigadors, empresa, política i societat civil.

I ho hem de fer perquè com més sinergies hi hagi entre aquests quatre fronts, més important serà el capital humà, el talent i les possibilitats d'investigació que té Catalunya.

I fent referència a un altre investigador, molt conegut, a qui també faig referència sovint, el doctor Massagué, ell fa un any va ser en un fòrum aquí, a Barcelona, un fòrum d'investigadors, el va presentar el conseller Mas-Colell, i parlaven de ciència i d'investigació i ell deia que realment estem en un moment de crisi molt greu però que hem de ser capaços de fer de la crisi oportunitat, i en aquell fòrum van sortir

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

una sèrie de conceptes que es van convertir, com si diguéssim, en una recepta, en una recepta a què es va arribar a través dels diferents investigadors o científics que hi eren, que a Catalunya, per tirar endavant i, per tant, anar creixent i no quedar-nos aturats —ja no parlo d'anar enrere ni de bon tros, sinó de no quedar-nos aturats i d'anar endavant malgrat la crisi econòmica—, doncs el que s'havia de fer, entre tots i començant pels investigadors i per les universitats i pels centres de recerca i pels poders públics, era avaluar els científics, donar suport només a l'excel·lència, concentrar esforços i implicar-hi més la societat civil.

I el nostre país, des de fa uns quants anys —abans parlàvem de vuit, deu anys—, ha estat capaç d'arribar a una posició en el rànquing mundial, que més aviat anem pujant que no pas quedant-nos parats, i hem de ser capaços de mantenir aquesta posició aconseguida. Crec que Catalunya ha apostat per l'excel·lència, ha apostat per aquesta economia del coneixement, i que, malgrat que els recursos públics hagin baixat en alguns aspectes, és cert que la societat civil s'ha sabut implicar molt més, i en tenim exemples. I quan jo parlava de la recepta que abans s'havia, d'alguna manera, convingut en aquell fòrum a Barcelona ara fa un any, tinc algunes dades que confirmen tot això, que molts de vostès les saben, però altres potser no, i que crec que val la pena que es puguin, igual que aquesta trobada, visibilitzar més enllà de les parets del Parlament, també que es coneguin aquestes dades perquè, d'alguna manera, et donen un cert optimisme.

I crec que en aquest moment el que necessitem és no enganyar-nos, però tampoc no explicar el que funciona. I encara que el món de la investigació sigui un món petit —pot ser una mica més gran—, és un món molt competitiu, i Catalunya està en el rànquing dels més alts en aquesta competitivitat. He portat alguns retalls de premsa, els que el doctor Grau abans deia: ara comencem a sortir als mitjans de comunicació, i crec que realment comencem a sortir-hi d'una manera molt visible, i això és important, i és important dir-ho. En alguns àmbits de la investigació, Catalunya ocupa el tercer lloc en rànquing d'excel·lència científica de la Unió Europea, per davant hi tenim Holanda i Suècia, però per darrera hi tenim Dinamarca, Finlàndia, Àustria, Bèlgica, països petits, de la grandària de Catalunya, que, a més, sempre han estat al rànquing alt de les seves investigacions i de molts

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

altres àmbits de l'economia. Catalunya està entre aquests països i val la pena dir-ho i repetir-ho.

La investigació representa un 1,5 per cent de la població ocupada a Catalunya. És poc? Potser sí, però és un lloc important, i crec que convé dir-ho, i el pressupost global d'investigació baixa però el d'investigació d'excel·lència augmenta. També —i això dit pel doctor Torner— aprofito el que ens va explicar al pregó de la Mercè: Barcelona és coneguda arreu del món, i és coneguda no per tot el que ha dit, que també, el tinent d'alcalde, sinó que en l'àmbit científic és coneguda, i en alguns tipus de càncer, la seva investigació és 'made in Barcelona': avenços importants en leucèmia, melanoma i altres tipus de càncer. I això per què s'aconsegueix? Un ingredient important és l'entusiasme i saber-lo traslladar, un ingredient important és treballar-hi a fons i, per tant, estar preparat. La formació és molt important, l'entusiasme també, i després saber vendre-ho, que a vegades això és potser el que més ens costa a Catalunya, saber-ho vendre, perquè sempre pensem que hem d'anar més enllà, i per tant el que tenim ens sembla poc.

Crec que hem de saber vendre el que tenim, hem d'estar orgullosos del que tenim, però no prou per no avançar. Un investigador que ha estat premiat aquest any 2013 per la Fundació Catalana de la Recerca, a la contraportada d'un diari li feien una entrevista i deia: els Estats Units no saben on és Munic o Bordeus, però sí saben, des del punt de vista de la investigació, on és Barcelona. Doncs això, que ho diguem nosaltres potser no és gaire important, però que ho digui un investigador estranger i que vingui aquí a aprofitar un projecte d'investigació, això sí que és important, i crec que això no ho hem d'oblidar.

Seguint la recepta aquella que es va dir fa un any, hi ha una implicació important de la societat civil, una implicació important que podem parlar, doncs, d'aquells projectes que s'han convingut amb la Generalitat i amb l'obra social de La Caixa a cinc centres de recerca catalans. O bé podem parlar del que es va inaugurar ara fa sis mesos, que va ser a l'Institut Químic de Sarrià, a través d'un ajut, de mecenes particulars, no públics, de dos milions i mig d'euros, que van ajudar a tirar endavant aquest departament d'investigació que l'IQS ha creat. O bé parlar del

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

finançament de catorze projectes d'excel·lència a Catalunya, o que Catalunya ha rebut nou ajuts a la convocatòria Advanced Grants 2012 i que sempre, de totes les comunitats autònomes d'Espanya, Catalunya supera de quasi el 50 per cent la resta de projectes. I això vol dir que tenim matèria grisa, que tenim talent i que tenim capacitat per tirar-lo endavant.

Què hem de fer en el futur? Doncs procurar que aquest esforç compartit continuï per tirar endavant aquest camp, aquest món de la investigació que ens funciona. Continuar apostant per l'excel·lència, continuar apostant per la investigació i per la recerca.

Catalunya, vostès ho saben, és un país de dimensions petites, però és un país gran en projectes, és un país gran en voluntat de tirar endavant, és un país gran en iniciatives. I en aquest moment és important, també, que la societat civil participi, i d'un any ençà encara hi ha hagut més participacions, i això també és bo dir-ho, però també dir el que no funciona tant o que no arrenca tant, i que abans comentava el doctor Grau: la sinergia amb les empreses, la capacitat que les empreses vegin la necessitat d'aquesta assignatura pendent de la recerca, de la investigació, d'anar més enllà. A Catalunya tenim un volum d'empreses petites i mitjanes que poden ser determinants per poder millorar en el seu àmbit, i han de tenir en compte la capacitat de la investigació i de la recerca. Aquest és, potser, l'element que ens falta per donar-hi una empenta. I des dels poders públics, des de les administracions, des de la societat civil, des de les empreses i, sobretot, des de la matèria grisa, del talent, dels investigadors, hem de continuar treballant i hem de fer pinya per continuar avançant en aquest camp.

I res més, els deixo amb aquesta taula rodona, els agraeixo la seva presència avui aquí, que hagin pensat en el Parlament, i si avui és la sisena edició de la festa de la ciència, jo espero la setena, la vuitena, la novena..., almenys tots els anys que em queden com a presidenta del Parlament vostès estan convidats aquí per poder fer aquesta primera trobada de la ciència amb tot l'entusiasme que vostès ajuden a tenir i l'entusiasme del doctor Torner i del doctor Grau per poder-la tirar endavant.

Moltes gràcies.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta